

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

IJTIMOIIY FALSAFA FANIDAN
O‘QUV DASTURI (SILLABUS)

Bilim sohasi:	100000 – Ta‘lim
Ta‘lim sohasi:	110000 - Ta‘lim
Ta‘lim yo‘nalishi:	60112100 – Milliy g‘oya, ma‘naviyat asoslari va huquq ta‘limi

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti kengashining 2024 -yil " 22.06 "dagi 19 -sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:

G.G'. G'affarova CHDPU "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrası professori, fals.f.d.

Taqrizchilar:

I.B. Siddiqov - Farg'ona davlat universiteti Falsafa kafedrası professori v.b., fals.f.d.

B.M. Qandov - CHDPU "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrası dotsenti, fals.f.b.f.d. (PhD)

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasining 2024 -yil " 22.06 "dagi 12 - sonli majlisida ko'rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilindi.

Kafedra mudiri:

G.G'. G'affarova

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti kengashining 2024 -yil " 26.06 "dagi 12 - sonli majlisida muhokamadan o'tkazilgan.

Fakultet dekani:

R.A. Ikramov

O'QUV DASTURI (SILLABUS)

Gumanitar fanlar

fakulteti

60112100 – Milliy g'oya, ma'naviyat
asoslari va huquq ta'limi yo'nalishi

Umumiy ma'lumotlar

Fan nomi: Ijtimoiy falsafa		
Fan kodi: Social philo 5354	Kredit miqdori: 4	Semestr: 5
Kafedra nomi: Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi		
Fan o'qituvchisi: G'affarova Gulchehra G'ulamjanovna		
Email: gafforovagulchehra3@gmail.com		
Fan turi: tanlov		
Ta'lim shakli:	Kunduzgi	
Baholash shakli:	Imtihon	
Fan tili:	O'zbek	

Fanning qisqacha mazmuni

“Ijtimoiy falsafa” fani yoshlarga jamiyatni, unda ro'y berayotgan tub o'zgarishlarning mohiyatini to'g'ri idrok qilish va shu asosda o'z kasbiy faoliyatini samarali olib borish imkonini beradi.

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarning jamiyat, inson, ijtimoiy taraqqiyot tamoyillari, ijtimoiy qadriyatlarining ustuvorligi, ijtimoiy barqarorlik, ijtimoiy normalar va ularning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy integratsiya jarayonlarining mintaqaviy xususiyatlari, O'zbekistonda fuqarolik jamiyati barpo etishning o'ziga xos xususiyatlari, imkoniyat va istiqbollari to'g'risidagi ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.

Fanning asosiy vazifasi - jamiyat va insonning mohiyati to'g'risida ilmiy dunyoqarashni shakllantirish, tabiat va jamiyat borlig'i to'g'risida tasavvurlarini shakllantirish, jamiyat istiqbolini bashorat qilish, jamiyat hayotining moddiy va ma'naviy omili, erkinlik va ma'suliyat masalasi, o'z-o'zini ma'naviy-axloqiy tarbiyalash tuyg'ularini hosil qilish; yoshlarda jamiyatni demokratlashtirish va modernizatsiyalash jarayonida faol ishtirok etish hissini tarbiyalash, ijtimoiy barqarorlik va beqarorlik mezonlari, ijtimoiy normalar va ularning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni o'rgatishdan iborat.

Ta'lim natijalari:

Kursni tugatgan talabalar:

* Talaba falsafiy tafakkur xususiyati va qonuniyatlari, ularning jamiyat taraqqiyotiga ta'sirini tizimli-tahliliy yoritib bera olishi;

* mantiqiy tafakkur madaniyatining inson hayot va fikrlash tarzining takomillashirishdagi roli va ahamiyatini bilishi;

* Sharq va G'arb falsafasining yetakchi g'oyalari, ilmiy va ma'naviy merosi,

dunyoning yagonaligi qonuniyati va unda koinot hamda inson borlig'ining aloqadorligi haqida tasavvurga ega bo'lishi;

* kasbiy faoliyatda falsafaning metodologik ahamiyatini tahlil qilish, auditoriyaga ravon tilda izohlab bera olish ko'nikmalariga ega bo'lishi;

* global jarayonlarda analitik va sintetik, mantiqiy tafakkurning roli, O'zbekistonda olib borilayotgan islohotlarning mohiyati haqida darsda turli xil manba va vositalardan foydalanish malakalariga ega bo'lishi kerak.

Kurs natijasiga ko'ra ega bo'ladigan kompetensiyalar (KK):

• Kelajakdagi kasbiy faoliyatda tarbiya va huquq fanlaridan dars mashg'ulotlarini olib borish, auditoriyaga mos va tushunarli tarzda va shaklda ijtimoiy falsafa qonuniyatlari va kategoriyalarini izohlab bera olish ko'nikmalariga ega bo'ladi (KK-1);

• Ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarishda ishtirok etadi (KK-4).

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Ijtimoiy falsafa fanining predmeti, maqsad va vazifalari
M2	Ijtimoiy falsafaning shakllanishi va rivojlanishining asosiy davrlari
M3	Ijtimoiy falsafa - jahon falsafasi tarixining tarkibiy qismi sifatida
M4	Yangi davr G'arbiy Yevropa olimlarining ijtimoiy-falsafiy g'oyalari
M5	Jamiyat – yaxlit tizim sifatida. Fuqarolik jamiyati.
M6	Jamiyat hayotining asosiy sohaları (iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy va ma'naviy hayoti) va taraqqiyoti omillari
M7	Inson falsafasi. Inson – ijtimoiy falsafaning o'rganish obyekti sifatida
M8	Ijtimoiy falsafada erkinlik va ma'suliyat masalasi
Oraliq nazorat	
M9	Ijtimoiy falsafada ijtimoiy barqarorlik va beqarorlik mezonlari
M10	Madaniyat va qadriyatlarining jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni
M11	Ijtimoiy taraqqiyot subyektlari va harakatlantiruvchi kuchlari
M12	Fan – ijtimoiy institut. Jamiyatni ilmiy bilish va boshqarish.
M13	Milliy va umuminsoniy qadriyatlar - sivilizatsiya taraqqiyot omili
M14	Globalashuvning jamiyat ijtimoiy hayotida namoyon bo'lish shakllari
M15	Yangi O'zbekistonda fuqarolik jamiyati barpo etishning o'ziga xos xususiyatlari: yutuqlar, imkoniyatlar va istiqbollari
Mashg'ulotlar shakli: Seminar mashg'ulot (S)	
S1	Ijtimoiy falsafa fanining predmeti, maqsad va vazifalari
S2	Ijtimoiy falsafaning shakllanishi va rivojlanishining asosiy davrlari
S3	Ijtimoiy falsafa - jahon falsafasi tarixining tarkibiy qismi sifatida
S4	Yangi davr G'arbiy Yevropa olimlarining ijtimoiy-falsafiy g'oyalari
S5	Jamiyat – yaxlit tizim sifatida. Fuqarolik jamiyati.
S6	Jamiyat hayotining asosiy sohaları (iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy va

	ma'naviy hayoti) va taraqqiyoti omillari
S7	Inson falsafasi. Inson – ijtimoiy falsafaning o'rganish obyekti sifatida
S8	Ijtimoiy falsafada erkinlik va ma'suliyat masalasi
S9	Ijtimoiy falsafada ijtimoiy barqarorlik va beqarorlik mezonlari
S10	Madaniyat va qadriyatlarining jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni
S11	Ijtimoiy taraqqiyot subyektlari va harakatlantiruvchi kuchlari
S12	Fan – ijtimoiy institut. Jamiyatni ilmiy bilish va boshqarish.
S13	Milliy va umuminsoniy qadriyatlar - sivilizatsiya taraqqiyot omili
S14	Globallashuvning jamiyat ijtimoiy hayotida namoyon bo'lish shakllari
S15	Yangi O'zbekistonda fuqarolik jamiyati barpo etishning o'ziga xos xususiyatlari: yutuqlar, imkoniyatlar va istiqbollari

O'qitish va o'rganish usullari

Modul ma'ruzalar va seminar auditoriya mashg'ulotlari hamda talabalarning mustaqil ta'lim faoliyati orqali tashkil etiladi. Ma'ruzalarda metodika kursi mavzularini tahlil qilish uchun zarur bo'lgan nazariy ma'lumotlar beriladi. Mazkur fanni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy metodlari, pedagogik va axborot kommunikatsiya texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan.

Seminar mashg'ulotlarda kursdan olingan dars va uning aosisy maqsadi yoshlarga jamiyatda ro'y berayotgan tub o'zgarishlarning mohiyatini to'g'ri idrok qilish va shu asosda o'z kasbiy faoliyatini samarali olib borishda qo'llay olish imkoniyatlarini tahlil qilinadi. Mustaqil ta'lim faoliyatida talabalar mavzularni chuqur o'rganib, adabiyotlar va ilmiy jumallar hamda manbaalardan foydalangan holda mavzularni tahlil qilishi lozim.

Kurs ishi mavzulari asosda talaba kurs ishi yozish yo'riqnomasi asosida tanlangan mavzuni tahliliy o'rganishi va yoritishi, shuningdek taqdimot qilib himoya qila olishi talab etiladi.

Mashg'ulot turi	Ajratilgan soat
Ma'ruza	30
Seminar mashg'ulot	30
Mustaqil ta'lim	60
Kurs ishi	-
Talabalarning jami o'quv va o'qitish soatlari	120

Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish mezonlari

Talabalar bilimlarini nazorat qilish va baholash talabaning faolligi, oraliq nazorat, yakuniy nazorat hamda mustaqil ta'limni baholash orqali amalga oshiriladi.

• **Oraliq nazorat** - bu professor-o'qituvchi tomonidan talabaning modulning birinchi qismi bo'yicha olgan bilimlari va amaliy ko'nikmalarini baholashning muhim bosqichi bo'lib, kelajakda shu fan bo'yicha o'zlashtirishni prognoz qilish ko'rsatkichidir. Oraliq nazoratda talabalar bilimni baholash og'zaki savol-javob va

yozma ish orqali amalga oshiriladi. Talaba oraliq nazoratdan o'tmagan taqdirda unga yana 2 marta qayta topshirish imkoni beriladi. **Umumiy baholashning 20 foizi.**

- **Mustaqil ta'limni baholash** – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, xulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. **Umumiy baholashning 50 foizi.**

- **Yakuniy nazorat** - bu professor-o'qituvchi tomonidan talabaning kurs bo'yicha olgan bilimlari va amaliy ko'nikmalarini baholashning umumlashtiruvchi bosqichi hisoblanadi. Yakuniy nazorat yozma ish, og'zaki yoki test shaklida o'tkazilishi mumkin. **Umumiy baholashning 30 foizi.**

Baholash, oraliq va yakuniy nazorat topshiriqlari (vazifalari) kurs professor-o'qituvchilari tomonidan ishlab chiqiladi, oldindan moderatsiyadan o'tkaziladi va kafedra mudiri tomonidan tasdiqlanadi.

Nazorat turlarini o'tkazish bo'yicha tuzilgan topshiriqlarning mazmuni talabaning o'zlashtirishini xolis, shaffof va aniq baholashga imkon berishi kerak.

Talaba akademik huquqbuzarlikka (qoidabuzarlik) olib keladigan har qanday harakatlarga yo'l qo'ymasligi kerak. Masalan, plagiat, o'zaro kelishib olish, natijalarni qalbakilashtirish, imtihon jarayonida qoidabuzarlik, ya'ni konspekt va shpargakalardan, telefon va boshqa aloqa vositalaridan foydalanishi, imtihon olinadigan xonaning ichida yoki tashqarisida boshqalar bilan muloqot qilishi ta'qiqlanadi. Bunda aybdor talabalar nazorat yoki imtihon jarayonidan chetlashtiriladi to'plagan bali yoki bahosi nolga aylantiriladi.

Fan (kurs) xususiyatlaridan kelib chiqib baholash va nazorat qilish mezonlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilishi mumkin.

Asosiy adabiyotlar		
1.	Husanov O.T. Konstitutsiyaviy huquq. Darslik. – Toshkent: Yuridik adabiyotlar publish, 2023. – 536 bet.	
2.	Qandov B.M. Falsafa. O'quv qo'llanma. – Toshkent: "Yangi Chirchiq book", 2022. - 420 b.	
3.	Qandov B.M. Inson huquqlari. O'quv-uslubiy qo'llanma. - T.: "Ilm ziyo zakovat", 2022. – 176 b.	
4.	Saloxov A.O. Falsafa. O'quv qo'llanma. – T.: "Lesson press" nashriyoti, 2021. - 436 b.	

Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar	
1.	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. - T.: O'zbekiston, 2023.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2022. - 440 bet.
3.	G'affarova G.G'. Yangilanayotgan O'zbekistonda inson kapitalini rivojlantirish: imkoniyat va istiqbollari. Monografiya. – Toshkent: “Ilm ziyo zakovat”, 2022. - 156 b.
4.	Qandov B.M. Vatanparvarlikni jamiyatning ma'naviy qadriyati sifatida tahlil qilishning ijtimoiy-falsafiy asoslari. – Toshkent: “Ilm ziyo zakovat”, 2023. – 172 b.

Internet manzillari

1. www.pedagog.uz
2. www.edu.uz
3. <http://ziyonet.uz>
4. <http://www.cspi.uz>